

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 116/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. H., N. a B. H., N., zastúpených Mgr. E. S., N. Z., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 147/2008 z 13. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. H., Ing. M. S. a B. H. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2010 prostredníctvom faxu a následne 12. februára 2010 poštou doručená sťažnosť J. H., M. S. a B. H. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených Mgr. E. S., N., ktorou sa domáhajú ochrany vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 147/2008 z 13. novembra 2009.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Komárno (ďalej len „okresný súd“) rozhodol uznesením č. k. Nc 960/93-72 z 26. októbra 1998 o oprave výrokovej časti rozsudku sp. zn. Nc 960/93 zo 16. júla 1993 vo veci vyhlásenia za mŕtvu J. H., rod. N., nar... (právnou predchodkyňu sťažovateľov, ďalej len „nezvestná“), tak, že opravil určený deň jej smrti z 31. decembra 1945 na 31. december 1947. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 5 Co 175/99-86 z 31. mája 1999 zrušil v odvolacom konaní uznesenie okresného súdu z dôvodu viacerých procesných pochybení, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie, a vrátil vec na ďalšie konanie. Následne okresný súd uznesením sp. zn. Nc 1005/96 z 9. februára 2000 začal konanie o opravu dňa smrti nezvestnej podľa § 199 ods. 2 a § 81 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovatelia v tejto súvislosti poukázali, že pod rovnakou spisovou značkou (Nc 1005/96) okresný súd viedol konanie o povolenie obnovy konania o vyhlásenie za mŕtvu nezvestnú, v ktorom rozhodol uznesením z 5. novembra 1996 o povolení obnovy konania. Uvedené rozhodnutie bolo zrušené uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. Z 2-19 Co 328/96-12 z 30. júna 1997. Okresný súd tak *„v konaní začatom vo veci obnovy konania súčasne na základe uznesenia zo dňa 9. 2. 2000, bez označenia účastníkov, začal konanie o oprave dňa smrti, a to bez toho, aby konanie o oprave dátumu smrti spojil s konaním o obnove konania alebo obe konania (o obnove, o oprave dňa smrti), zlúčil na spoločné konanie.“*

Okresný súd rozhodol uznesením č. k. Nc 1005/96-408 zo 6. decembra 2007 tak, že vo výrokovej časti rozsudku sp. zn. Nc 960/93 zo 16. júla 1993 opravil časť, ktorou bol určený deň smrti nezvestnej, tak, že za deň smrti určil 15. marec 1965. Krajský súd potvrdil označené rozhodnutie uznesením č. k. 8 Co 18/2008-429 z 31. marca 2008, pretože dospel k záveru, že súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav, na základe vykonaného

dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Proti uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktoré najvyšší súd odmietol uznesením sp. zn. 5 Cdo 147/2008 z 13. novembra 2009.

Sťažovatelia namietajú, že postupom súdov všetkých stupňov im bolo odňaté právo konať pred súdom, keď *„v konaní nebolo vydané procesné rozhodnutie o pribratí sťažovateľov ako účastníkov do konania a okruh účastníkov je v každom z rozhodnutí (prvoinštančné, druhoinsťančné) vymedzený inak“*. V tejto súvislosti sťažovatelia poukázali na rôzne označovanie účastníkov v zápisniciach o pojednávaniach okresného súdu.

Okrem toho sú presvedčení, že konanie o oprave dňa určeného v rozsudku ako deň smrti bolo začaté na návrh neoprávnenej osoby (starostu obce N.). Vzhľadom na spisovú značku, pod ktorou bolo rozhodnuté o oprave dňa smrti (Nc 1005/96), sú presvedčení, že toto rozhodnutie bolo vydané v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, a namietajú, že *„nebolo namieste rozhodovať a rozhodnúť o oprave dátumu smrti*

ba) v konaní, pod ktorým sa začalo (a podľa zápisníc z pojednávani aj konalo) konanie o obnove konania bez rozhodnutia o zlúčení vecí, spojení vecí alebo obdobného procesného rozhodnutia,

bb) na základe dokazovania, ktoré bolo vykonané vo veci obnovy konania, a nie vo veci opravy dátumu smrti (viď zápisnice z pojednávani pred OS Komárno)

bc) v inom konaní, než v konaní pred OS Komárno sp. zn. Nc/960/93, vo veci opravy dňa smrti po právoplatnosti rozhodnutia podľa § 199 ods. 2 O. s. p. pre litispendenčnú prekážku danú týmto konaním k neskôr začatému konaniu NC/1005/96.“

Najvyššiemu súdu vytykajú právny názor v jeho rozhodnutí, že nebolo potrebné rozhodovať o pribratí účastníkov do konania, pretože dovolatelia sú právnymi nástupcami pôvodného účastníka konania Ing. B. H.. Tento záver je v rozpore s § 94 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, aj v rozpore so skutočným stavom, keďže Ing. B. H. je dosiaľ nažive. Nesúhlasia ani so záverom najvyššieho súdu, že nebolo zistené nerešpektovanie právne záväzného názoru odvolacieho súdu súdom prvého stupňa (vysloveného v uznesení krajského súdu č. k. 8 Co 181/2006-330 z 31. októbra 2006,

pričom v inej časti sťažnosti - v závere odôvodnenia označili iné rozhodnutie krajského súdu č. k. 5 Co 175/99-86 z 31. mája 1999, pozn.).

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 147/2008 z 13. novembra 2009 boli porušené ich základné práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a aby ústavný súd označené uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Uplatnili tiež nárok na náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Zo sťažovateľmi predložených rozhodnutí vyplývajú tieto skutočnosti:

Rozsudkom sp. zn. Nc 960/93 zo 16. júla 1993 okresný súd rozhodol na návrh B. H., nar. ..., tak, že vyhlásil za mŕtvu nezvestnú a za deň jej smrti určil 31. december 1945.

Uznesením sp. zn. Nc 1005/96 z 5. novembra 1996 okresný súd rozhodol o návrhu opatrovníčky nezvestnej tak, že povolil obnovu konania o jej vyhlásenie za mŕtvu a súčasne odložil vykonateľnosť rozsudku zo 16. júla 1993. Opatrovníčka podala návrh na podnet starostu obce N..

Uznesením č. k. Z-2-19 Co 328/96-12 z 30. júna 1997 Krajský súd v Bratislave na základe odvolania B. H. zrušil uznesenie okresného súdu z 5. novembra 1996 a vrátil mu vec na ďalšie konanie s odôvodnením, že rozhodnutie o vyhlásení za mŕtvu môže súd prvého stupňa zmeniť alebo zrušiť v rámci autoremedúry, a to aj bez návrhu, a preto obnova konania v tejto veci nie je prípustná.

Uznesením sp. zn. Nc 960/93 z 26. októbra 1998 okresný súd rozhodol tak, že vo výrokovej časti rozsudku zo 16. júla 1993 opravil deň určený za deň smrti nezvestnej tak, že za deň jej smrti určil 31. december 1947.

Krajský súd zrušil uznesením č. k. 5 Co 175/99-86 z 31. mája 1999 uznesenie súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie s tým, že okresný súd neuviedol, či začal konať z úradnej povinnosti alebo na návrh, a nevysporiadal sa s otázkou účastníkov konania, ktorých ani neoznačil v úvodnej časti uznesenia.

Okresný súd uznesením sp. zn. Nc 1005/96 z 9. februára 2000 začal konanie o opravu dňa smrti nezvestnej podľa § 199 ods. 2 a § 81 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (t. j. bez návrhu, z úradnej povinnosti), pretože zistil, že menovaná prežila deň určený v rozsudku ako deň jej smrti.

Uznesením č. k. Nc 1005/96-323 z 25. mája 2006 okresný súd rozhodol tak, že vo výrokovej časti rozsudku zo 16. júla 1993 opravil časť, ktorou bol určený deň smrti nezvestnej tak, že za deň jej smrti určil 31. december 1947.

Krajský súd zrušil uznesením č. k. 8 Co 181/2006-330 z 31. októbra 2006 uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že je sčasti nepreskúmateľné, pretože okresný súd neodôvodnil opravený dátum úmrtia ani priezvisko nezvestnej po sobáší, a uviedol, že je vhodné doplniť dokazovanie o zistenie štátneho občianstva nezvestnej, zistenie pobytu jej detí a s pomocou štátnych orgánov Maďarskej republiky zistiť, kde a kedy zomrela a aké boli jej priezviská.

Uznesením č. k. Nc 1005/96-408 zo 6. decembra 2007 okresný súd rozhodol tak, že opravil rozsudok zo 16. júla 1993 v časti určenia dňa smrti nezvestnej tak, že za deň jej smrti určil 15. marec 1965. Tento dátum okresný súd zistil z úmrtného listu nezvestnej s tým, že osobné údaje tam uvedené sú totožné s osobnými údajmi uvedenými v jej rodnom liste, a tiež je nepochybné, že bola matkou otca sťažovateľov, čo potvrdzuje jeho rodný list.

Krajský súd uznesením sp. zn. 8 Co 18/2008 z 31. marca 2008 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

Najvyšší súd odmietol uznesením sp. zn. 5 Cdo 147/2008 z 13. novembra 2009 dovolanie sťažovateľov, pretože dovolanie nebolo prípustné podľa § 239 Občianskeho súdneho poriadku, a nezistil ani vady konania podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku.

K namietanej vade podľa § 237 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (v konaní sa rozhodovalo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov) najvyšší súd uviedol: „*konanie o oprave dňa, ktorý je uvedený v rozhodnutí ako deň smrti, vo veci vyhlásenia za mŕtveho, je nepochybné konaním v občianskoprávnej veci v zmysle § 7 ods. 1 O. s. p. (vid' § 199 O. s. p.)*“

K namietanej vade podľa § 237 písm. b) a c) Občianskeho súdneho poriadku (ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania; účastník

konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený) najvyšší súd uviedol: „dovolatelia mali v priebehu súdneho konania a aj v súčasnosti v dovolacom konaní majú spôsobilosť byť účastníkom konania, ako aj plnú procesnú spôsobilosť.

K námietke dovolateľov, že v spise sa nenachádza žiadne procesné rozhodnutie o pribratí účastníkov do konania, dovolací súd uvádza, že takéto rozhodnutie nebolo potrebné, nakoľko dovolatelia v konaní vystupujú ako právni nástupcovia (dediči) pôvodného účastníka Ing. B. H..“

K namietanej vade podľa § 237 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku (v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie) najvyšší súd uviedol: „*V danej veci nejde o vadu res iudicata, nakoľko konania vedené na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. Nc 960/1993 a Nc 1005/1996 sa navzájom odlišujú svojím predmetom. Kým predmetom konania vedeného pod sp. zn. Nc 960/1993 bol návrh na vyhlásenie za mŕtvu nezvestnú J. H., v konaní vedenom pod sp. zn. Nc 1005/96 súd rozhodoval o oprave dňa, ktorý je uvedený v rozsudku Okresného súdu Komárno zo 16. júla 1993, sp. zn. Nc 960/1993 ako deň smrti nezvestnej J. H. (ide o osobitné výslovne zákonom upravené konanie)..*

K namietanej vade podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) najvyšší súd uviedol:

„K odňatiu možnosti dovolateľov pred súdom konať malo podľa ich názoru dôjsť tým, že odvolací súd rozhodol vo veci v ich neprítomnosti, hoci s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania výslovne nesúhlasili.

Podľa § 214 ods. 1 O. s. p. (účinného do 15. 10. 2008) na prejednanie odvolania nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie. Pojednávanie netreba nariaďovať, ak odvolanie smeruje proti uzneseniu (§ 214 ods. 2 písm. c/ O. s. p. účinného do 15. 10. 2008) a ak ide o rozhodnutie o spôsobilosti na právne úkony, o vyslovení prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotnej starostlivosti alebo o vyhlásení za mŕtveho (§ 214 ods. 2 písm. d/ O. s. p. účinného do 15. 10. 2008).

V danom prípade odvolanie účastníkov konania 1/ - 4/ smerovalo proti uzneseniu prvostupňového súdu vydanému vo veci vyhlásenia za mŕtveho. Ak teda odvolací súd rozhodol o odvolaní účastníkov konania 1/ - 4/ bez nariadenia pojednávania, svojím

postupom, ktorý bol v súlade so zákonom, neodňal dovolateľom možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

V nasledujúcej časti odôvodnenia najvyšší súd uviedol:

„Pokiaľ ide o námietku dovolateľov, že prvostupňový súd nedoplnil dokazovanie uložené odvolacím súdom v jeho zrušujúcom uznesení z 31. októbra 2006, sp. zn. 8 Co 181/2006, táto nie je dôvodná, nakoľko súd prvého stupňa po tom, ako mu bola vec vrátená na ďalšie konanie, vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia údajov týkajúcich sa nezvestnej a jej rodinných príslušníkov. Dovolací súd poukazuje tiež na skutočnosť, že aj keď odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení dal súdu prvého stupňa pokyn na doplnenie dokazovania, prípadným nerešpektovaním tohto pokynu by sa prvostupňový súd neodchýlil od záväzného právneho názoru odvolacieho súdu v zmysle § 226 O. s. p., nakoľko za záväzný právny názor odvolacieho súdu nemožno považovať jeho pokyny na ďalší postup súdu prvého stupňa po procesnej stránke, napríklad na doplnenie dokazovania za účelom zistenia skutkového stavu.“

Napokon najvyšší súd konštatoval, že nie je dôvodná ani námietka o nepreskúmateľnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti napadnutého rozhodnutia, keď s poukazom na judikatúru ústavného súdu dospel k záveru, že „v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je návrh zjavne neopodstatnený, ak sa ním namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu, avšak iba z hľadiska, či je, alebo nie je v súlade s ústavnoprávnymi princípmi konania upravenými v ústave (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či tieto zákony všeobecný súd nevyložil spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitráry) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu týchto právnych predpisov.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné alebo neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami a slobodami, ktorých porušenie sa namieta a napádaným rozhodnutím všeobecného súdu, prípadne postupu, ktorý mu predchádzal.

Ústavný súd sa zaoberal preskúmaním uznesenia najvyššieho súdu v tom rozsahu, v akom sťažovatelia v sťažnosti odôvodnili namietané porušenie svojich práv.

Sťažovatelia videli porušenie svojich práv v absencii rozhodnutia o ich pribratí do konania ako účastníkov konania, s čím súviselo aj nejednotné označovanie účastníkov konania v zápisniciach o pojednávaní. Najvyšší súd sa s touto námietkou vysporiadal v rámci posudzovania námietky vady podľa § 237 písm. b) a c) Občianskeho súdneho poriadku. Podľa názoru ústavného súdu je právny názor najvyššieho súdu vo vzťahu k tejto námietke dostatočne zdôvodnený a nemožno ho považovať za arbitrárny. Skutočnosť,

že sťažovatelia si inak vysvetľujú ustanovenie § 94 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, nie je dôvodom na spochybnenie záveru najvyššieho súdu, že nebolo potrebné procesné rozhodnutie o pribratí účastníkov do konania, pretože títo sú právnymi nástupcami pôvodného účastníka B. H.. Je potrebné dať za pravdu sťažovateľom, že najvyšší súd pochybil, keď ich označil za právnych nástupcov Ing. B. H., ktorý je jedným z dovolateľov, keď pôvodným navrhovateľom v konaní o vyhlásení za mŕtvu bol ich otec B. H.. Toto pochybenie najvyššieho súdu vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu však nemožno považovať za tak intenzívny zásah do ústavou a dohovorom garantovaných práv sťažovateľov, na základe ktorého by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie ich základných práv.

Sťažovatelia tiež v súvislosti s nevydaním uznesenia o ich pribratí do konania namietali, že im týmto postupom bola odňatá možnosť konať pred súdom. Svoje tvrdenie však nijako nepreukázali (ani v sťažnosti ústavnému súdu). Takým postupom bezpochyby nemôže byť rôzny spôsob označenia účastníkov konania v zápisniciach o pojednávaní. Ústavný súd tu opäť odkazuje na právny názor najvyššieho súdu, že *„O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f) O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.“* Či bolo účastníkom konania odňaté právo konať pred súdom sa posudzuje podľa reálneho procesného postupu súdu (napr. ak by súd nedoručil účastníkovi procesný návrh druhého účastníka, v rozpore so zákonom by mu nedoručil súdne rozhodnutie, alebo by sa odmietol zaoberať jeho opravným prostriedkom), sťažovatelia však žiadne relevantné pochybenia nenamietali ani v sťažnosti ústavnému súdu.

Najvyšší súd sa ústavne súladným spôsobom vysporiadal aj s namietanou vadou konania podľa § 237 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd zrozumiteľne objasnil, kedy ide o prípad rozhodovania v tej istej veci, a jeho záver je relevantný aj pre tvrdenia sťažovateľov o totožnosti konania v súvislosti s rovnakou spisovou značkou, pod ktorou sa prv rozhodovalo o obnove konania a neskôr o oprave dátumu smrti v rozsudku o vyhlásení za mŕtvu. K záveru o nenaplnení podmienky (a dovolacieho dôvodu) podľa

§ 237 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku najvyšší súd dospel logickým a ústavne konformným výkladom právnej úpravy, a preto jeho záver nemožno považovať za arbitráry alebo zjavne neodôvodnený.

Ústavný súd nepovažuje za ústavne nekonformný, a tak spôsobilý zasiahnuť do základných práv sťažovateľov ani právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v časti odôvodnenia, v ktorom sa zaoberal rozsahom vykonaného dokazovania v súvislosti s namietaným nerešpektovaním pokynu odvolacieho súdu v uznesení sp. zn. 8 Co 181/2006 z 31. októbra 2006. Úplnosť zistenia skutkového stavu a správnosť skutkových záverov vyvedených z vykonaného dokazovania preskúmal odvolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 18/2008, v ktorom uznesením z 31. marca 2008 potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa. Najvyšší súd v rozhodnutí o dovolaní tiež konštatoval, že súd prvého stupňa po vrátení veci odvolacím súdom vykonal rozsiahle dokazovanie pre účely zistenia údajov o nezvestnej a jej rodinných príslušníkoch a odvolací súd svoje rozhodnutie aj v potrebnom rozsahu odôvodnil. Ústavný súd preto považuje námietky sťažovateľov týkajúce sa rozsahu vykonaného dokazovania, navyše v situácii, keď sťažovatelia ani netvrdia, že by skutkové závery boli v rozpore s vykonaným dokazovaním, za zjavne neopodstatnené.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí zrozumiteľne, logickým výkladom a vyčerpávajúcim odôvodnením dospel k záveru o nenaplnení podmienok prípustnosti dovolania podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku. Tomuto záveru predchádzal ústavne súladný výklad relevantnej právnej úpravy. Ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 147/2008 z 13. novembra 2009. Za porušenie týchto práv nemožno považovať samotné nevyhovenie dovolaniu a vyslovenie iného právneho názoru, s ktorým sa sťažovatelia nestotožňujú (m. m. IV. ÚS 189/07).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny sťažovatelia neuviedli žiadne námietky, ktoré by bolo možno obsahovo subsumovať pod záruky vyplývajúce z tohto článku listiny. Vzhľadom na to, že z odôvodnenia ani z príloh

sťažnosti nevyplývajú okolnosti, ktoré by mohli byť v príčinnej súvislosti s namietaným porušením čl. 38 ods. 2 listiny, je sťažnosť aj v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd dospel k záveru, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 147/2008 z 13. novembra 2009 nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľov, a preto odmietol ich sťažnosť v celom rozsahu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2010